

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและเสริมด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสังเกตและสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มให้เห็นสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนด้วยตนเอง เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตรวจสอบข้อมูลร่วมกัน รับฟังเหตุผลของกันและกัน เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน และร่วมมือกันค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของชุมชน โดยมีแนวคิดที่ว่า ชาวบ้านของชุมชนมีศักยภาพที่สามารถวิเคราะห์และเข้าใจปัญหาของตนเองได้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษา คือ ชาวบ้านที่ตั้งบ้านเรือนริมทะเลน้อยและอาศัยอยู่ในชุมชนทะเลน้อย หมู่ที่ 1, 2 และ 4 ตำบลทะเลน้อย และ ชุมชนหมู่ที่ 1, 2 และ 13 ตำบลพนาสูง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง จำนวน 16,519 ครัวเรือน คณะกรรมการชุมชน นายก อบต.และรองนายก ผู้ใหญ่บ้าน บุคคลที่เป็นแกนนำในชุมชน ตัวแทนของชุมชน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้สุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยวิธีของ ยามาเน่ ได้ตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 300 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับขยะมูลฝอย การจัดการและความต้องการอบรมขยะมูลฝอยเพื่อพัฒนาหมู่บ้านเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ส่วนที่ 3 แบบวัดทัศนคติต่อการทิ้งและการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 34 ข้อ แบบวัดทัศนคติเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นใจ และไม่เห็นด้วย

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 3 ระดับ คือทำเป็นประจำ ทำบางครั้งและไม่เคยทำ

ส่วนที่ 5 ความต้องการการจัดการขยะเพื่อพัฒนาหมู่บ้านเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับคือ ต้องการมากที่สุด ต้องการมาก ไม่แน่ใจ ไม่ต้องการ ไม่ต้องการอย่างยิ่ง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสังเกตโดยไม่มีส่วนร่วมการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการทำประชาพิจารณ์ประกอบด้วย แนวคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ ทักษะคติ ปัญหา อุปสรรค ต่อการจัดการขยะมูลฝอย กิจกรรมของชุมชนที่ต้องการ

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ดำเนินการทดสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน หลังจากนั้นนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสัมภาษณ์โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ , 2540) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทัศนคติต่อการทิ้งและการจัดการขยะมูลฝอย การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย และความต้องการของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เท่ากับ 0.79

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีการเตรียมการเก็บข้อมูลโดย คณะผู้วิจัยอบรมทีมเก็บข้อมูล เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามได้ถูกต้อง ดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนสิงหาคม – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2547 โดยมีหัวหน้าโครงการนิเทศงานเป็นระยะ ๑ ระหว่างเก็บข้อมูล วิธีการในการเก็บข้อมูล มีดังนี้

- 1.การสำรวจพื้นที่ โดยการถ่ายภาพ และขอความอนุเคราะห์ข้อมูลประชากรจากศูนย์สุขภาพ ทะเลน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย ผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำมาจัดทำแผนที่ชุมชน
- 2.สอบถามข้อมูลจากผู้อาวุโสในหมู่บ้าน เจ้าอาวาสวัดทะเลน้อย และวัดประดู่หอม โดยพูดคุยเป็นรายบุคคล เพื่อนำมาจัดทำประวัติของชุมชน
- 3.สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม สภาพทั่วไปของชุมชน การปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชน
4. การสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย แนวคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ ทักษะคติ ปัญหา อุปสรรค ต่อการทิ้งและจัดการขยะมูลฝอย กิจกรรมของชุมชนที่ต้องการ
- 5.การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อรวบรวมข้อมูลระหว่างการออกภาคสนาม เป็นข้อมูลทั่วไป ทักษะคติต่อการทิ้งและการจัดการขยะมูลฝอย การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ความต้องการของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 6.การทำประชาพิจารณ์ เพื่อเผยแพร่ โครงการวิจัยสู่สาธารณชน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะผู้วิจัย ประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย ตัวแทนสถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าทะเลน้อย ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยและตัวแทนประชาชนในชุมชนทะเลน้อยที่จะสานโครงการต่อไป

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1.ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสอบถาม การสนทนากลุ่ม นำมาหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลเพื่ออธิบายสภาพของชุมชน ภาพปัญหาการทิ้งขยะมูลฝอยและประเด็นปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในการทำประชาพิจารณ์ สรุปภาพรวมของปัญหาร่วมกับชุมชน

2.ข้อมูลเชิงปริมาณ นำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ขึ้นบันทึกข้อมูลโดยการควบคุมความถูกต้องในการบันทึกข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จนถูกต้องแล้วนำมาหาค่าสถิติ ค่าร้อยละสำหรับข้อมูล เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ทัศนคติ การมีส่วนร่วมและความต้องการพร้อมนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณในรูปแบบตาราง